ЗАТВЕРДЖУЮ
директор
ОЗ «Турійський ліцей»

_____
Оксана КОВАЛЬЧУК

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ця посадова інструкція розроблена відповідно до Конституції України, Кодексу законів про працю України, законів України **«Про освіту»**, **«Про повну загальну середню освіту»**, **«Про академічну доброчесність»**, оновленого **Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»**, Статуту Опорного закладу «Турійський ліцей» Турійської селищної ради Волинської області та інших чинних нормативно-правових актів у сфері освіти.
1.2. Посадова інструкція є обов'язковим нормативним документом, що визначає трудові функції, конкретні обов'язки, права, відповідальність вчителя хімії та його взаємовідносини за посадою.
1.3. На посаду вчителя хімії призначається особа, яка має вищу педагогічну (або іншу фахову) освіту за ступенем не нижче бакалавра, що відповідає профілю викладання предметів / інтегрованих курсів природничого спрямування, та яка фізично і психічно здатна здійснювати педагогічну діяльність. Вимоги до стажу роботи визначаються залежно від присвоєної кваліфікаційної категорії.
1.4. Вчитель хімії призначається на посаду та звільняється з неї наказом директора ліцею з дотриманням вимог чинного законодавства про працю.
1.5. Вчитель хімії безпосередньо підпорядковується заступнику директора з навчально-виховної роботи та директору ліцею.
1.6. У своїй професійній діяльності вчитель хімії керується:

- Конвенцією ООН про права дитини;
- законами України, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами та розпорядженнями Міністерства освіти і науки України;
- рішеннями органів місцевого самоврядування та органу управління освітою;
- Статутом Опорного закладу «Турійський ліцей», Правилами внутрішнього трудового розпорядку, наказами та розпорядженнями керівництва закладу;
- цією посадовою інструкцією.

ІІ. ТРУДОВІ ФУНКЦІЇ ТА ПОСАДОВІ ОБОВ'ЯЗКИ

Вчитель хімії Опорного закладу «Турійський ліцей» виконує свої посадові обов'язки в межах ключових трудових функцій, визначених Професійним стандартом вчителя:

1. Управління освітнім процесом та викладання предмета

1.1. **Забезпечувати викладання** предмета «Хімія» та відповідних інтегрованих курсів/вибіркових модулів природничого спрямування на високому науково-методичному рівні відповідно до державних стандартів та освітньої програми ліцею.
1.2. **Формувати в учнів** хімічну та екологічну компетентності, науковий світогляд, критичне мислення, навички безпечного поводження з речовинами в побуті та на виробництві.
1.3. **Визначати завдання та зміст занять** з урахуванням вікових, психофізичних та індивідуальних особливостей учнів, використовуючи ефективні форми, методи, дидактичні засоби навчання та сучасні цифрові технології.
1.4. **Планувати освітній процес**: розробляти календарно-тематичні плани, поурочні конспекти або сценарії уроків та подавати їх на погодження адміністрації.
1.5. **Вести облік успішності** та відвідування занять учнями в шкільній документації (зокрема в електронних журналах та щоденниках) вчасно, акуратно та відповідно до затверджених інструкцій з діловодства.
1.6. **Дотримуватися вимог академічної доброчесності** та вимагати цього від учнів під час виконання самостійних, контрольних, лабораторних та дослідницьких робіт; запобігати

плагіату та неправомірному використанню штучного інтелекту.
1.7. **Співпрацювати з медичним працівником** ліцею для контролю стану здоров'я дітей; регулювати навчальне навантаження, враховувати наявність в учнів алергічних реакцій або індивідуальних протипоказань перед проведенням хімічного експерименту.
1.8. **Проводити позакласну роботу** з предмета (гуртки, факультативи, тематичні тижні, підготовка учнів до олімпіад та конкурсів Малої академії наук України).

2. Організація безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища

2.1. **Забезпечувати повну безпеку учнів** та виконання вимог охорони праці й безпеки життєдіяльності (БЖД) під час уроків, демонстраційних дослідів, лабораторних та практичних робіт з хімії.
2.2. **Систематично проводити інструктажі учнів з БЖД**:

- *первинний* — на початку навчального року або перед початком роботи в кабінеті хімії;
- *повторний* — на початку кожного нового семестру;
- *позаплановий та цільовий* — безпосередньо перед виконанням кожної лабораторної чи практичної роботи, пов'язаної з використанням скляного посуду, нагрівальних приладів, кислот, лугів та інших хімічних реактивів.

Реєструвати проведення інструктажів у відповідних журналах встановленого зразка та електронному журналі.
2.3. **Контролювати безпечний стан робочих місць**: стежити за справністю вентиляційного обладнання (витяжної шафи), надійністю кріплення хімічного посуду, правильним маркуванням і зберіганням реактивів.
2.4. **Дотримуватися алгоритму дій у разі надзвичайних ситуацій**: під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» негайно припинити хімічні досліди, нейтралізувати або локалізувати небезпечні реакції (якщо це безпечно), перекрити воду та газ, знеструмити прилади, організовано перевести учнів до облаштованого укриття ліцею та перебувати з ними до відбою тривоги.
2.5. **Негайно повідомляти адміністрацію закладу** про будь-які нещасні випадки, пов'язані з роботою чи навчанням у кабінеті (хімічні опіки, отруєння тощо), надавати першу домедичну допомогу, брати участь у розслідуванні та обліку цих випадків.
2.6. **Здійснювати заходи щодо реалізації інклюзивного навчання**: за наявності в класі учнів з особливими освітніми потребами (ООП) адаптувати завдання, лабораторні роботи та демонстрації відповідно до їхніх індивідуальних можливостей.

3. Професійна взаємодія та корпоративна етика

3.1. **Брати участь у роботі** Педагогічної ради ліцею, нарад при директорові, засіданнях предметно-методичних комісій та інших формах колегіального управління закладом.
3.2. **Допускати у визначеному порядку** на свої заняття директора ліцею, його заступників та уповноважених осіб з метою моніторингу якості освіти та надання методичної допомоги.
3.3. **Чергувати по ліцею** відповідно до затвердженого графіку чергувань педагогічних працівників на перервах між заняттями, а також протягом визначеного часу до початку і після закінчення уроків.
3.4. **Замінювати на уроках** тимчасово відсутніх колег згідно з розпорядженням заступника директора з навчально-виховної роботи або наказом директора.
3.5. **Дотримуватися педагогічної етики**, поважати гідність учнів, захищати їх від будь-яких форм насильства; дотримуватися високих моральних норм поведінки в ліцеї та громадських місцях.
3.6. **Проходити обов'язкові періодичні медичні обстеження** у встановлені терміни.
3.7. **Брати участь в організації та проведенні** Національного мультипредметного тесту (НМТ), зовнішнього моніторингу якості освіти та державної підсумкової атестації (ДПА) відповідно до наказів керівництва.

4. Особливі обов'язки у разі виконання функцій завідувача кабінету хімії

(Покладаються на вчителя окремим наказом директора ліцею на поточний навчальний рік):
4.1. **Організовувати поповнення та збереження** навчально-матеріальної бази кабінету хімії, приладів, інвентарю та хімічних реактивів. Вести чіткий облік, використання та утилізацію реактивів (зокрема тих, що належать до прекурсорів), приймати під звіт матеріальні цінності.

4.2. **Розробляти та щорічно переглядати** інструкції з охорони праці та БЖД для кабінету хімії, подавати їх на затвердження директору ліцею.
4.3. **Контролювати забезпечення кабінету** первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками), специфічними засобами нейтралізації хімічних речовин, аптечкою першої домедичної допомоги, засобами індивідуального захисту (окуляри, халати, рукавички) та наочними матеріалами з БЖД.
4.4. **Не допускает проведення занять чи дослідів**, пов'язаних із прямою небезпекою для життя і здоров'я учнів та працівників закладу, терміново повідомляючи про це заступника директора з навчально-виховної роботи.
4.5. **Внести пропозиції** щодо покращення умов праці та навчання в кабінеті хімії для їх включення до загальношкільного плану заходів з охорони праці.

ІІІ. ПРАВА

Вчитель хімії Опорного закладу «Турійський ліцей» має право на:

1. Академічну свободу та професійну діяльність

1.1. **Академічну свободу**, що включає свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів, дидактичних засобів навчання та цифрових технологій, що відповідають освітній програмі ліцею.
1.2. **Впровадження в освітній процес** сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, віртуальних хімічних лабораторій, інтерактивних моделей молекул та цифрових симуляцій хімічних експериментів.
1.3. **Розроблення та впровадження** авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, вибір та використання підручників, посібників і дидактичних матеріалів, схвалених до використання МОН України.
1.4. **Вільний вибір форм підвищення кваліфікації**, видів та суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги відповідно до його професійних потреб.
1.5. **Добровільну атестацію** на відповідну кваліфікаційну категорію (педагогічне звання) та проходження **сертифікації** педагогічних працівників у встановленому законодавством порядку.
1.6. **Отримання під час занять, лабораторних робіт і перерв** обов'язкових для виконання розпоряджень від учнів, які стосуються дотримання дисципліни, правил безпечного поводження з хімічним посудом, нагрівальними приладами, реактивами в кабінеті хімії, а також правил поведінки під час перебування в укритті.

2. Захист професійних прав та гідності

2.1. **Захист професійної честі, гідності** та ділової репутації, недопущення необґрунтованого втручання в його професійну діяльність з боку батьків чи інших сторонніх осіб.
2.2. **Ознайомлення зі скаргами**, зверненнями та іншими документами, що містять оцінку його професійної діяльності, а також надання щодо них письмових чи усних пояснень.
2.3. **Захист своїх інтересів** самостійно або через представника (зокрема адвоката чи представника профспілки) у разі проведення дисциплінарного або службового розслідування, пов'язаного з професійною діяльністю чи етикою працівника.
2.4. **Конфіденційність** дисциплінарного чи службового розслідування, за винятком випадків, прямо передбачених чинним законодавством України.

3. Управління закладом та соціальні гарантії

3.1. **Участь в управлінні ліцеєм** у порядку, визначеному Законом України «Про освіту» та Статутом закладу, зокрема через участь у засіданнях Педагогічної ради, роботі предметно-методичних комісій та творчих груп.
3.2. **Внесення пропозицій** керівництву ліцею щодо покращення умов праці, оновлення лабораторного інвентарю, реактивів, витяжних систем, меблів, модернізації кабінету хімії та загальної оптимізації освітнього процесу.
3.3. **Користування подовженою оплачуваною відпусткою**, соціальними гарантіями та пільгами, передбаченими Кодексом законів про працю України, законами України «Про освіту» та колективним договором ліцею.

IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Вчитель хімії Опорного закладу «Турійський ліцей» несе відповідальність за якість виконання покладених на нього обов'язків та дотримання вимог чинного законодавства України.

1. Дисциплінарна відповідальність
1.1. За невиконання або неналежне виконання без поважних причин обов'язків, визначених цією посадовою інструкцією, Статутом ліцею, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, а також за невиконання законних розпоряджень і наказів директора ліцею та його заступників, працівник несе дисциплінарну відповідальність у порядку, встановленому Кодексом законів про працю України.
2. Персональна відповідальність за безпеку та права учнів
2.1. За життя, фізичне та психічне здоров'я учнів під час освітнього процесу, зокрема під час проведення уроків, перерв, позакласних заходів, а також під час перебування з учнями в укритті ліцею в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога».
2.2. За дотримання учнями правил техніки безпеки та охорони праці під час виконання лабораторних і практичних робіт, а також під час демонстраційних експериментів із використанням хімічного посуду, нагрівальних приладів, кислот, лугів та інших токсичних чи легкозаймистих речовин.
2.3. За реалізацію в повному обсязі навчальних програм відповідно до навчального плану та затвердженого розкладу занять.
2.4. За порушення конституційних прав і свобод учнів, прояви дискримінації, упередженого ставлення або вчинення дій, що принижують людську гідність.
3. Особливі підстави для звільнення та академічна відповідальність
3.1. За застосування (зокрема одноразове) як методу виховання фізичного чи психологічного насильства над учнем, вчинення булінгу (цькування), а також за скоєння іншого аморального вчинку, несумісного з продовженням педагогічної діяльності, вчитель хімії може бути звільнений з посади відповідно до трудового законодавства та Закону України «Про освіту».
3.2. За порушення норм академічної доброчесності (зокрема плагіат, фальсифікацію результатів хімічних досліджень/експериментів, недоброчесне оцінювання), що визначено Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми положеннями ліцею, до вчителя можуть бути застосовані заходи дисциплінарного впливу або академічної відповідальності.
4. Матеріальна відповідальність
4.1. За завдання ліцею чи учасникам освітнього процесу матеріальних збитків у зв'язку з протиправним виконанням або невиконанням своїх посадових обов'язків, вчитель хімії несе матеріальну відповідальність у порядку та в межах, визначених трудовим і цивільним законодавством України.
4.2. Працівник несе персональну відповідальність за збереження, цілісність, належне використання, облік та утилізацію хімічних реактивів (зокрема тих, які за законодавством віднесені до прекурсорів), приладів, лабораторного посуду, меблів та іншого майна, що закріплене за кабінетом хімії (або прийняте під звіт у разі виконання обов'язків завідувача кабінету).
V. ПОВИНЕН ЗНАТИ
Вчитель хімії Опорного заклану «Турійський ліцей» повинен знати та володіти:
1. Нормативно-правова база та державні стандарти
1.1. Конституцію України, закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про академічну доброчесність», «Про охорону дитинства» та інші нормативно-правові акти у сфері загальної середньої освіти.
1.2. Закон України **«Про забезпечення функціонування української мови як державної»** (педагог зобов'язаний володіти державною мовою та застосовувати її під час освітнього процесу та офіційного спілкування).
1.3. Конвенцію ООН про права дитини, норми законодавства щодо захисту дітей від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, булінгу (цькування) та кібербулінгу.
1.4. Статут Опорного закладу «Турійський ліцей», Правила внутрішнього трудового розпорядку, колективний договір ліцею та інструкції з діловодства (зокрема щодо ведення електронних журналів і щоденників).
2. Професійні, предметні та цифрові компетентності
2.1. Державний стандарт повної загальної середньої освіти, зміст сучасних модельних і навчальних програм з хімії, природничих інтегрованих курсів, вибіркових модулів та курсів за

вибором.
2.2. Критерії, форми та методи оцінювання навчальних досягнень учнів (зокрема, формувального, поточного, тематичного та підсумкового оцінювання).
2.3. Сучасні методики викладання хімії, класифікацію методів навчання, а також технології дистанційного, змішаного, проєктного, диференційованого та **STEM-навчання**.
2.4. Принципи побудови сучасного уроку, методи та засоби оптимізації освітнього процесу, шляхи формування системності знань, дослідницьких навичок та екологічного мислення школярів.
2.5. Правила роботи з сучасним лабораторним обладнанням, вимірювальними приладами, інструментами цифрових та **віртуальних хімічних лабораторій** (симуляцій хімічних процесів, конструкторів молекул тощо).
2.6. Основи використання хмарних сервісів, освітніх платформ (включно з «Всеукраїнською школою онлайн») та правила безпечного використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі з дотриманням академічної доброчесності.
2.7. Вікову та педагогічну психологію, особливості функціонування учнівського колективу, методику підготовки й проведення виховних заходів та засади партнерської взаємодії з батьками здобувачів освіти.

3. Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист

3.1. Нормативні документи, інструкції та правила безпеки під час проведення навчальних занять, демонстраційних дослідів, лабораторних та практичних робіт у кабінетах хімії закладів загальної середньої освіти.
3.2. **Правила зберігання, обліку та використання хімічних реактивів** (зокрема тих, що підлягають предметно-кількісному обліку або відносяться до прекурсорів, токсичних чи легкозаймистих речовин).
3.3. Правила протипожежної безпеки, електробезпеки, вентиляційного режиму (роботи з витяжною шафою) та гігієни праці відповідно до вимог Санітарного регламенту.
3.4. **Порядок дій та алгоритми евакуації учнів** до облаштованого укриття ліцею в разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» або виникнення інших надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру.
3.5. Правила користування первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками, протипожежним покривалом) та засобами індивідуального захисту (окуляри, халати, рукавички).
3.6. Порядок надання **першої домедичної допомоги** потерпілим у разі нещасних випадків (хімічних опіків, отруєнь парами реактивів, порізів склом тощо) або раптового погіршення стану здоров'я учнів.

4. Професійний розвиток

4.1. Основну та додаткову літературу, науково-методичні джерела з хімії та хімічних технологій, форми і методи вдосконалення педагогічної майстерності, узагальнення та впровадження передового педагогічного досвіду.

VI. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ

Відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та чинного Положення про атестацію педагогічних працівників, до вчителя хімії Опорного закладу «Турійський ліцей» висуваються такі кваліфікаційні вимоги:

1. Загальні вимоги до освіти та підготовки

1.1. **Наявність фахової вищої освіти**
(педагогічної або іншої за спеціальністю «Хімія» або «Хімія та біологія») за ступенем не нижче бакалавра, що надає право здійснювати педагогічну діяльність у закладах загальної середньої освіти.
1.2. **Повне володіння державною мовою** відповідно до чинного законодавства та її обов'язкове використання під час реалізації освітнього процесу та професійного спілкування.
1.3. **Наявність сертифіката** про проходження обов’язкового навчання / підвищення кваліфікації з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці, цивільного захисту та безпечного поводження з хімічними речовинами.

2. Вимоги до кваліфікаційних категорій

Залежно від результатів чергової (або позачергової) атестації, вчитель хімії повинен відповідати критеріям одного з таких рівнів:

- **Спеціаліст (без вимог до стажу роботи):**Має належний рівень теоретичної та практичної підготовки, знає методики викладання хімії, використовує інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі. Здатний забезпечувати безпечне проведення демонстраційних дослідів та лабораторних робіт, володіє навичками надання першої домедичної допомоги в разі хімічних опіків чи отруєнь.
- **Спеціаліст другої категорії:**Відповідає вимогам до категорії «спеціаліст», має стаж педагогічної роботи не менше 3 років.Володіє сучасними формами та методами організації освітнього процесу, забезпечує високу результативність та якість своєї праці. Самостійно розробляє цифрові дидактичні матеріали та інструкції з охорони праці для хімічних лабораторій.
- **Спеціаліст першої категорії:** Відповідає вимогам до категорії «спеціаліст другої категорії», має стаж педагогічної роботи не менше 5 років. Використовує технології **STEM-освіти**, віртуальні хімічні лабораторії, методики диференційованого та інклюзивного навчання. Забезпечує чітке ведення обліку прекурсорів та специфічних хімічних матеріалів у межах кабінету.
- **Спеціаліст вищої категорії:** Відповідає вимогам до категорії «спеціаліст першої категорії», має стаж педагогічної роботи не менше 7 років.Володіє інноваційними освітніми. Поширює власний педагогічний досвід серед колег (через публікації, виступи на семінарах, проведення відкритих уроків або майстер-класів), бере участь у роботі експертних груп чи журі предметних олімпіад.

3. Безперервний професійний розвиток

3.1. Обов'язково та систематично (щороку) підвищувати свою професійну майстерність і фаховий рівень. Загальний обсяг підвищення кваліфікації протягом п'яти років не може бути меншим за **150 годин**, із обов'язковим включенням модулів з інклюзивного навчання, надання психологічної підтримки учням та цивільної безпеки в умовах воєнного стану.

VII. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ (ЗВ'ЯЗКИ ЗА ПОСАДОЮ)

Вчитель хімії Опорного закладу «Турійський ліцей» здійснює свою професійну діяльність у взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу та адміністрацією закладу на таких засадах:

1. Організація робочого часу та планування

1.1. **Працює в режимі встановленого педагогічного навантаження**
згідно з розкладом уроків, графіком чергувань, планом виховної та позакласної роботи, затвердженими директором ліцею на початок навчального року або семестру.

1.2. **У період канікул**, який не збігається зі щорічною основною відпусткою працівника, залучається адміністрацією ліцею до методичної, організаційної, експертної чи технічної роботи в межах часу, що не перевищує обсягу його тижневого педагогічного навантаження, визначеного до початку канікул.

1.3. **Самостійно планує** освітню, позакласну та гурткову роботу з предмета «Хімія» на навчальний рік та семестр. Навчальні плани та календарно-тематичне планування подає на погодження заступнику директора з навчально-виховної роботи.

2. Взаємозаміна та виконання додаткових обов'язків

2.1. **Заміщує у встановленому порядку** тимчасово відсутніх вчителів хімії (або інших педагогів за розпорядженням адміністрації) на підставі відповідних наказів директора ліцею; оплата за таку роботу здійснюється згідно з чинним законодавством (погодинно або за тарифікацією).

2.2. **У разі власної вимушеної відсутності** (через хворобу чи інші поважні причини) своєчасно, за можливості заздалегідь, повідомляє заступника директора з навчально-виховної роботи для організації операційної заміни та недопущення зриву уроків і лабораторних робіт.

3. Інформаційний та документальний обмін

3.1. **Отримує від адміністрації ліцею** матеріали нормативно-правового, організаційно-методичного та розпорядчого характеру (накази, розпорядження, інструкції), ознайомлюється з ними під підпис або через офіційні цифрові канали зв’язку ліцею

(корпоративну пошту, сервіси Е-журналу тощо).
3.2. **Систематично обмінюється інформацією** з адміністрацією, завідувачем кабінету хімії, психологічною службою, класними керівниками та іншими педагогічними працівниками з питань успішності, поведінки, академічної доброчесності та безпеки учнів під час хімічних експериментів.
3.3. **У разі наявності лаборанта** в кабінеті хімії, вчитель координує його роботу щодо підготовки лабораторного посуду, реактивів, нагрівальних пристроїв та витяжних систем до практичних занять, а також контролює дотримання лаборантом вимог охорони праці й правил ведення обліку матеріальних цінностей.
3.4. **Своєчасно подає** адміністрації ліцею встановлену звітність за підсумками семестру та навчального року (зокрема аналітичні звіти про рівень навчальних досягнень учнів, стан збереження та використання майна й хімічних реактивів кабінету).

З посадовою інструкцією ознайомлений

_____ _____

Підпис П.І.Б.